

VI KVINNOR

Nr

7

**LÄS i
detta nummer:**

Fredshandlingar

Lägg inte sten på börda!

Enskilt besök

**Nu ska vi »göra rent
hus»**

Smärtfri förlossning

Om skadlig mytbildning

**Tänk så mycket vi kunde
få!**

**Rawensbrück — en ma-
ning och en erinran**

**Novell, barnsida, kläd-
modet, broderi m. m.**

OMSLAGSBILDEN:

Vi trivs i lekskolan!

**Foto från en av Buda-
pests barnträdgårdar**

Årg. 11 - 1959 - 60 öre

Fredshandlingar

Historien är fylld av krigshandlingar men i samband med fred känner språkbruket på sin höjd förhandlingar. Många fredsarbetare börjar dock förstå att ord inte räcker, vi behöver fredshandlingar.

Under de sista hundra åren har människor med allt större kraft höjt sina röster mot kriget. Efter 1945 har strömmen av protester blivit världsomfattande. Brev och telegram har flödat över statsmännen och deras medhjälpare. Hundratals miljoner namnunderskrifter har hopat sig i väldiga travar. Tiotusentals möten har fattat resolutioner med krav om förbud mot massförintelsevapen, om nedrustning, om slut på alla krigsförberedelser. Flertalet av vår tids stora intelligenser på alla områden har insett — och många har förklarat — att mänskligheten numera har att välja mellan förintelse och fred.

Vi säger inte att alla dessa ord för freden varit utan betydelse. Vi tror att de varit nödvändiga. Tack vare dem finns det nu överallt en kunskap om krigets innebörd i vår tid vilken är nödvändig för krigets utrotande. Men många av oss fruktar att ord inte räcker för att bryta krigstraditionen. Vi har lyckats hejda kärnvapenproven tillsvidare, det är sant och det är stort. Men hela krigsmaskineriet fungerar som förut. Vätebombarna hopar sig, de interkontinentala robotarna fullkomnas, de kemiska och biologiska vapnen är redo att döda hela världens befolkning, militärmanövrer hålls i alla länder, civilförsvaret får nya miljoner, ingen besparingsutredning föreslår minskade försvarsutgifter — med andra ord, allt är som förut.

Effekten av fredskamp med ord är av flera skäl begränsad: många som låtit övertyga sig och deltagit i protester tycker sig ha gjort sitt och återgår till privatlivet; det är lätt för press och radio att förtiga fredsresolutioner, de har ringa sensations-

värde; misstron i världen hindrar fredsarbetarna från ett gemensamt framträdande som kunde bli verkligt imponerande.

Fredshandlingar däremot kan utföras av små grupper hängivna och offervilliga människor och de är sensationella nog för att ha nyhetsvärde, de kan inte förtigas.

*

Vi ska inte här gå in på den medborgerliga olydnadens och det vapenlösa motståndets historia från Thoreau över Gandhi till det som hänt under de sista åren. Vi ska bara ge ett par aktuella exempel.

Det var den 22 juni kl. 8 på morgonen i Lincoln, Nebraska, USA. På torget stod åtta människor i en ring med böjda huvuden under en kort minut av meditation. Så lyfte de sina plakatstänger och började sin vandring till den raketvapenbas som är under uppförande nära staden Mead. De hade förberett aktionen genom enskilda sammankomster och offentliga möten. Första dagen gick de närmare fyra mil. Den kvällen förekom de i lokal television och man skrev om dem i tidningarna. Nästa dag vinkade man till dem från gårdar vid vägen och man uppmuntrade eller klandrade dem från passerande bilar. Den 24 juni var de framme vid Mead och mötte en annan grupp som startat från Omaha.

Vid ingången till robotbasen fanns det enligt pressen fler journalister och statspoliser än demonstranter. Där fanns också ombud för flygvapnet och armén och för byggnadsfirmor.

Under 33 dagar stod medlemmar av pacifistgrupperna dygnet runt i stilla meditation vid ingången till basen och på vägen dit. Flygvapnet höll också vakt dygnet runt. Demonstranterna utdelade till alla ett flygblad där det bland annat stod: »Har ni tänkt på att detta byggnadsverk lik-

som andra i olika delar av landet är till för att bereda död och lidande för oräkneliga män, kvinnor och barn i vårt eget land och i andra länder?»

På femte dagen skrev gruppens 73-åriga ledare, Muste, till president Eisenhower att några av dem ämnade försöka gå in på området den 1 juli. Den morgonen begärde Muste och två andra inträde och när de vägrades steg de över ett lågt stängsel varefter de blev arresterade. De släpptes först med villkorlig dom men arresterades på nytt när försöken upprepades. På detta sätt kom sammanlagt 15 av dem i fängelse, 12 för att de trängt in på förbjudet område och 3 för att de suttit på vägen där lastbilar till basen skulle fram. Enligt överenskommelse förklarade 12 av dem att de var skyldiga och 3 sade icke skyldig. De förra dömdes till 6 månaders fängelse och 500 dollars böter; för närvarande avtjänar 9 fängelsestraff. De 3 som förklarade sig icke skyldiga har därigenom möjliggjort en rättegång som skall börja i oktober. I en bulletin förklarade gruppens medlemmar att de ansåg sitt företag ha haft god verkan och att ur det kan växa en massdemonstration mot den numera föråldrade traditionen att trygghet kan vinnas med militärmakt.

En annan aktion av samma slag inleddes den 1 juli då 150 pacifister från 12 stater började en bevakning avsedd att pågå till september vid Fort Detrick, basen för biologisk krigsföring belägen i Maryland. Bland deltagarna här är kapten Bigelow och hans besättning på den båt som förra sommaren försökte nå fram till platsen för kärnvapenproven i Stilla havet.

*

Som avslutning några rader ur ett uttalande som gjordes den 16 juli av en ung man bland dem som sattes i fängelse. »Jag känner ansvar för allt levande, inte bara för mitt eget liv — — — när jag ser hur mina medmänniskor arbetar på att förbereda död måste jag med hela min varelse göra allt som är möjligt för att hindra att liv förgöres — — — därför begär jag medborgerlig olydnad. Detta är mitt försök att hejda den självmördande kärnvapentävlingen. — — — Vi måste använda fredliga medel för att vinna fred. — — — Är det inte på tiden att handla för freden?»

Lägg inte sten på börda!

I alltför många diskussioner och på insändarspalterna har mödrarnas förvärvsarbete utpekats som syndabock så snart det är tal om ungdom på glid. Det finns ingen statistik som visar att de förvärvsarbetande mödrarnas barn löper större risk än andras att komma på avvägar, säger dr Gustav Johnsson och tillägger att när barnen börjar komma upp i tonåren är det bara nyttigt att mamman har förvärvsarbete.

Samtalet rör sig om bilstölder och ungdom på glid och raggaruppträderna i Kristianstad i somras.

— Det finns bara ett sätt för att ungdomen i framtiden ska bli bättre, det är att modern stannar i hemmet och sköter sina barns fostran tills de slutat skolan, dekreterar en man i sällskapet och sätter ögonen i oss. Nyckelbarn och förvärvsarbetande mödrar är de två motpolerna i det här problemet! tillägger han och förklarar att han därvid kan stödja sig på en av landets främsta barnpsyko-

loger, chefsläkaren vid barnhemmet *Skå*, dr Gustav Johnsson.

Något konfunderade frågar vi när dr Johnsson uttalat detta anatema över de förvärvsarbetande mödrarna? I en TV-debatt för en tid sedan blir svaret.

Det ligger nära till hands att ringa upp dr Johnsson och fråga vad som

Musiken är en annan ungdomens favorit — som de äldre ofta förfasar sig över. Tänk vad skolorna skulle kunna göra mycket för att tillvarata detta intresse, om de finge anslag till det!

är meningen, och det gör vi också. Och får till svar att sagesmannen är på villovägar. Antingen såg och hörde han inte TV-programmet eller också missuppfattade han vad som sades.

— Om mödrarna hade möjlighet att vara hemma under barnens tre första levnadsår skulle det utan tvivel vara bra, säger dr Johnsson. Men för de flesta förvärvsarbetande mödrarna är detta inte möjligt. Tyvärr — därför att de där första levnadsåren är mycket betydelsefulla för barnets utveckling.

Vi förklarar att det som chockerade oss var påståendet att mamman behövdes hemma hos barnen tills de slutat skolan. Det är ju av många skäl omöjligt — och vem vill f. ö. ha hennes arbetskraft när barnen är fullvuxna och hon själv varit isolerad från förvärvslivet i kanske 20 år och mera? Finns det någon statistik som visar att de förvärvsarbetande mödrarnas barn har lättare att råka illa ut än andras? Och är mammans oavbrutna närvaro i hemmet av så stor betydelse för barnen?

Nej, någon statistik ur vilken man kunnat utläsa det finns inte, säger dr Johnsson och tillägger att det är bättre för barnen att mamma har förvärvsarbete om hon vill ha det, för en mamma som går hemma och vantrivs sprider ingen glädje kring sig. Och dessutom vill han understry-

Motorintresset är starkt och påtagligt bland våra dagars ungdomar — och tacka för det! Bättre stöd åt detta intresse bl. a. genom träningsbanor skulle säkert vara fruktbarande investeringar.

ka att när barnen börjar komma upp i tonåren är det säkert bara nyttigt att mamman har ett förvärvsarbete.

*

I allt för många diskussioner kring ungdomsbrottsligheten har mödrarnas förvärvsarbete figurerat som syndabock. Egentligen är det ett fattigdomsbevis — ett uttryck för att man inte vågar gå problemen på djupet och söka de verkliga orsakerna.

Så mycket vet vi, det har framkommit genom undersökningar, att barn från hem med allvarliga sociala missförhållanden löper den största risken att råka på villovägar. Det är i och för sig naturligt — en alkoholiserad miljö är ingen bra grogrund för det som ska växa, ett hem där trätor är vardagsmat är inget bra hem. Otrygghet, fruktan och vantrivsel är dåliga följeslagare för varje människa.

Men det är inte bara ungdomar från dåliga hem som råkar på sned. Det händer också med unga som kommer från goda och harmoniska hem (liksom vi för övrigt inte sällan kan se att barn från socialt missanpassade hem blir fina präktiga människor — så man får akta sig för att generalisera!)

Den fråga vi borde ställa oss själva inför ungdomsproblemen är väl

egentligen: hurudan är själva andan, atmosfären i det samhälle där våra unga växer upp? Vilka ideal ger vi dem och hur tar vi vara på dem?

Jovisst, de får allmänna barnbidrag tills de fyller 16 år och de får lagad mat i skolan och nu ska vi få en reviderad barnavårdsplan vad det lider. Allt ibland kommer det också till en och annan bollplan eller ungdomsgård — fast det går sakta, för staten och kommunerna har dåliga finanser, sägs det.

Men unga människor har drömmar också och fantasi som naturen gav dem i faddergåva. De söker ett ideal, det är naturligt för unga människor. Men det de bjuds i den lektyr som så pockande appellerar till deras uppmärksamhet från tidingskioskerna landet runt och det de får från biografdukarna och TV-rutorna är till övervägande delen underhålligt och i många fall direkt skadligt.

Ett slag gick det faktiskt en våg av förtrytelse genom landet över dålig barn- och ungdomsfilm och gangsterlitteratur. Nu är det ganska tyst. Och i debatterna kring de aktuella ungdomsproblemen nämns aldrig vilken eländig kost den stora massan av svensk ungdom utspisas med. Trots att vi här måste ha att söka den främsta anledningen till att unga människor saknar verkliga ideal och uppträder cyniskt och fräckt — precis som sina förebilder på filmduken och i gangstermagasinen.

Är det inte på tiden att vi börjar se om vårt hus? Det lönar sig inte att skylla på mödrarnas förvärvsarbete eller ropa på stryk så snart ung-

Precis som alla tidigare generationers ungdomar!

domar visar sig vanartiga. Vi måste se efter vad som kan göras för att förebygga och för att skapa motvikt mot det dåliga. Och vi måste kräva större ansvarskänsla av dem som makten haver.

V. S.

1910–1960

Inför 8-marsdagens 50-årsjubileum

Som i vårt föregående nummer omskrevs ägde en internationell kvinnoträff rum i Malmö den 13–14 juni, där kvinnor från alla kontinenter överlade om hur man på bästa sätt skall förbereda och genomföra firandet av Internationella kvinnodagens 50-årsjubileum som infaller den 8 mars nästa år. Deltagarna i Malmömötet enades om ett uttalande där man erinrar om mötet i Köpenhamn år 1910 och de strävanden som den gången låg bakom kvinnornas beslut att instifta en särskild kvinnodag: kravet på lika rättigheter med männen och kravet på fred.

I uttalandet heter det bland annat:

De sista femtio åren, som inneburit djupgående samhällsförändringar och stora vetenskapliga och tekniska upptäckter har öppnat vida perspektiv för mänsklighetens hälsa och välbefinnande. Kvinnornas framsteg inom olika livsområden är en av de stora segrarna under denna epok.

Tack vare kvinnornas ihärdiga strävan att få sin rättmätiga plats i samhällslivet bekläder de nu befattningar som gör rättvisa åt deras förmåga, deras utbildning och deras ansvarsmedvetenhet. Alla dessa betydande fram-

Talluddens kafé har varit samlingsplats för stockholmska motorungdomar under sommaren.

Ravensbrück

en maning och en erinran

I koncentrationslägret Ravensbrück spärrade nazisterna in och plågade 132.000 kvinnor (och även barn!) från 23 europeiska länder. 92.000 av dessa dog av svält och brutal behand-

gångar har gjort det möjligt för kvinnor att leva med större värdighet som medborgare, arbetare och mödrar... Så har en ny kvinna blivit född, en kvinna vars rättigheter är inskrivna i Förenta nationernas stadga.

I fortsättningen erinras om att ännu återstår dock mycket att göra. Alltjämt är kvinnorna i många länder utsatta för diskriminering både i fråga om ställningen inom familjen och i samhället. I många länder bestämmes fortfarande lönen efter könet och ofta har kvinnorna inte på långt när samma tillgång till utbildning och till arbete som männen. Freden är icke säkrad — krigshotet är hemskare än förr på grund av kärnvapnen. Viktigare än någonsin är det därför att kvinnorna sluter sig samman för att för alltid göra slut på det vanvett som heter krig.

I uttalandet uppmanas alla kvinnoorganisationer och alla enskilda kvinnor att vara med och högtidlighålla 50-årsminnet av Internationella kvinnodagen:

Detta blir en stor dag. Den ger oss anledning att hedra minnet av de ledare och föregångare som kämpat för oss, ger oss ett tillfälle att se tillbaka på vår historia och hämta ny kraft ur våra segrar. Därigenom hjälper den oss att uppnå de ytterligare framgångar för kvinnorna som är oundgängliga för hela samhällets fortsatta framåt-skridande.

ling eller blev helt enkelt mördade i gaskamrar eller nedskjutna.

Den 12 september, på »Motståndskämparnas dag» skulle ett monument invigas här. Vår systerorganisation i TDR hade bjudit in kvinnor från hela Europa att närvara vid invigningen. Från SKV deltog Karla Gustavsson, Lenhovda och undertecknad.

Det ska ärligt tillstås att jag före avresan kände mig en smula obehaglig till mods. Skulle det nu vara nödvändigt att påminna om detta skändliga förgångna? Borde man inte i stället blicka framåt och rikta in sig på arbetet för en varaktig fred, där koncentrationsläger, massmord och allt annat vanvett som kriget för med

sig helt saknar näring? Ja, i min snusföruftighet skrev jag till och med ihop ett litet »tal» på tyska där tendensen var denna. Men det blev onödigt för mig att hålla detta tal, ty allt jag hörde i Ravensbrück och Berlin gick ut på en enda sak: »Fascismens offer manar oss: slå vakt om freden!» Ingen grävde ner sig i det förflutna.

Nu fann jag det helt naturligt att tyskarna ville ordna en »Mahnungs- und Gedenkstätte» i Ravensbrück, som en påminnelse om vilket lidande de krigsgalna nazisterna bragte över människor, som en maning till alla att arbeta för freden — och samtidigt som en gemensam grav för alla de 92.000 kvinnorna och barnen som dog där.

Av dessa 92.000 var det många som hade anhöriga vänner och lägerkamrater kvar i livet. Flera av dessa mötte vi där nere.

På massgraven, utanför den höga fängelsemuren, hade man nu planterat tusentals rosor och hela området är en vacker park med skulpturer som återger utmärklade men andligt starka lägerfångar.

På invigningsdagen hade 50.000 människor samlats i Ravensbrück. Vi svenskor reste dit i en av de 500 bussar som den dagen for från Berlin. Utefter hela den 8 mil långa vägen stod skaror av vuxna, barn och ungdomar och viftade med flaggor. Och överallt var husen dekorerade med blommor och texter: »Fred och vänskap!» »Arbeta för fred!» »Fred åt världen!»

Bland dem som talade vid invigningen märktes Rosa Thälmann, arbetarledaren Ernst Thälmanns änka, och författarinnan Anna Seghers. Efter den senares tal släpptes tusentals duvor upp i luften. De kretsade en stund över våra huvuden innan de flög bort i riktning mot sina boplatser.

Den tyska KDV-organisationen, som är oändligt större än vårt SKV, ordnade en kväll ett samkväm för alla sina utländska gäster. Bland dessa var många som suttit i Ravens-

Detta monument över ett av historiens hemskaste kapitel avtäcktes den 12 september vid Ravensbrück,

Erik Wallö:

ENSKILT BESÖK

Att sjukhuset och kronikerhemmet erbjuder så små möjligheter till enskilt samtal mellan patienterna och deras anhöriga är en mycket allvarlig sak. Frånvaron av sådana möjligheter kan betyda att en familj splittras och att patienten får svårare att inlemma sig i arbetet och livet utanför sjukhuset när han utskrivits, hävdar författaren till denna artikel.

Inom hemmets väggar uppstår väl mera sällan problemet »att tala ostört». Men inom alla offentliga inrättningar — sjukhus, besöksrum av olika slag — kan man förmärka en viss återhållsamhet i samtalstonen. Det är naturligtvis förklarligt, för vem vill delge utomstående sina personliga problem och familjespörsmål. Ändå ställer man sig lite frågande inför det faktum att många av våra större, modernt utrustade sjukhus inte kan eller ens vill erbjuda åtminstone långliggarna möjlighet att i avskildhet få träffa sina anhöriga.

Det råder ju stor platsbrist vid sjukhusen, säger ni. Ja, den saken har två sidor. I inte ringa mån beror ju platsbristen på att ofta många avdelningar står tomma. Varför skulle de då inte åtminstone kunna få tas i användning vid sjukbesök? Med all sannolikhet skulle den sjukes anhöriga med stor tacksamhet ta emot en sådan möjlighet till avskilt samtal och själva föra över den sjuke till dessa lokaliteter. Det finns ju hjul på sängarna och det finns his-

sar. Men tydligen menar man på sjukhusen att det skulle medföra besvär för personalen.

Kanske tycker någon att en sådan här begäran verkar orimlig och föga »sjukhusmässig». Men för långliggarna betyder ofta några minuters enskilt samtal med anhöriga oändligt mycket. Det kan betyda att ett äktenskap som håller på att trasas sönder på grund av den ena kontrahentens sjukdom kan räddas. Och det kan bidra till patientens tillfrisknande. Det talas så mycket i vårt moderna samhälle om betydelsen av psykisk balans, så man tycker att sjukhusen som direkt har med människans att göra under ett sjukdomstillstånd borde beakta detta.

Inom vissa grenar av fängvården

erbjudes internerna möjligheten att enskilt få träffa hustrun eller fästmän. Detta har säkert stor betydelse ur rehabiliteringssynpunkt. Det kan betyda att internen aldrig mera återvänder till fängelset. Kontakten med yttrevärlden, med de anhöriga, får inte klippas av. När det sker riskerar man att klippa av möjligheterna till ett fortsatt liv under normala förhållanden. Det är inte bara den sjuke eller internen det här är fråga om. De som väntar utanför sjukhuset eller fängelset kan ofta ha svårt att orka med den påfrestning som det innebär när någon nära anhörig kanske för lång tid försvinner ur gemenskapsbilden. För att inte tala om vilka ekonomiska problem det kan föra med sig för familjen.

Att splittra en familj kan inte gärna anses vara moraliskt riktigt. Inte heller ur samhällets synpunkt är det till någon fördel.

Sjukhusens långliggare och patienterna på kronikerhemmen måste ges möjlighet att ibland i ostördhet få tala med sina närmaste. Den saken går att ordna om man på allvar vill det. Och kostnaderna bör vara överkomliga. I varje fall är de ringa i jämförelse med det som man utan att blinka dagligen öser ut till militära ändamål.

brück. En flicka, en liten polsk pionjär och 15 år gammal, var född i lägret och hörde till dem som blev räddade. Två andra polskor som lyssnat till Karlas hälsning från Sverige kom fram och omfamnade oss. De grät av rörelse. Från Rawensbrück hade de kommit till Sverige genom svenska Röda korsets försorg och haft en oförglömlig tid i vårt land efter befrielsen 1945.

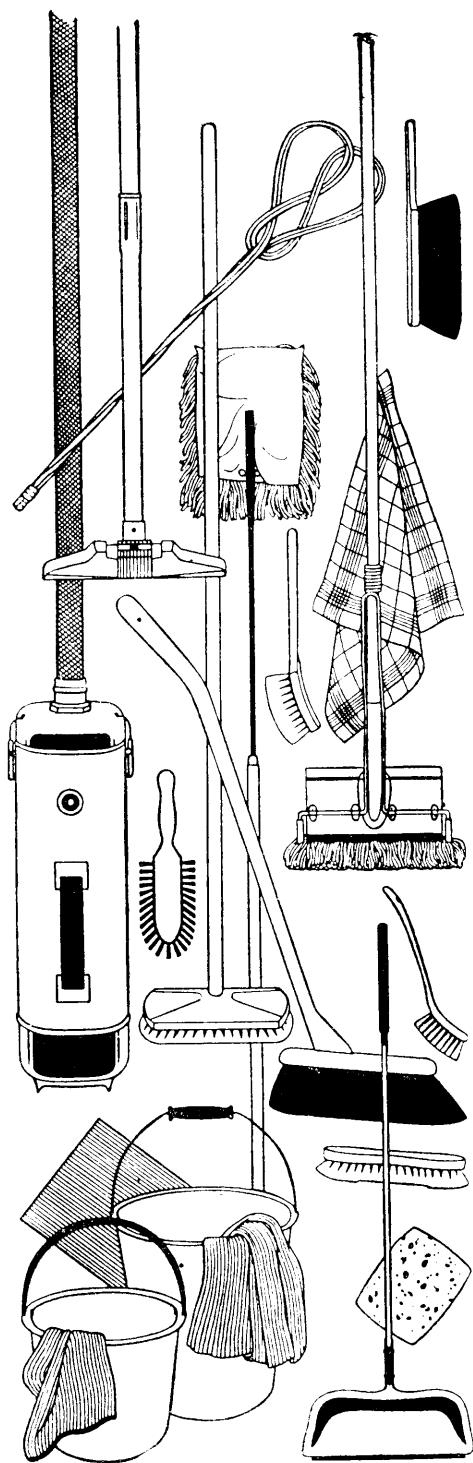
För oss båda svenskor blev deltagandet i invigningen av minnesmonumentet en oförglömlig upplevelse, präglad som den var av erinringen om krigets förbannelse och en inträngande maning till oförtröttat arbete för freden.

Margareta Varenius

Mot hösthimlens intensivt blå klarhet en solig dag kan man se detta vidunderliga spetsmönster och stanna förtrollad inför en sådan skönhetssyn.

Nu skall vi "göra rent hus"

En provkarta på goda och nödvändiga städredskap. Bilden är från Konsumentinstitutets broschyr »Rent hus».

Nu är det höst och lite var grips vi av en väldig lust att göra »rent hus». Garderober ska städas, kökskåp behöver ses över, mattor rengöras, alla målade ytor tvättas etc., etc. I vilken ända ska man börja? Ska man ta garderoberna först eller köket?

Många goda råd om både arbetsätt och redskap kan man få i en broschyr som Konsumentinstitutet gav ut redan förra hösten. »Rent hus» heter skriften och den kostar 1:50 och kan köpas i bokhandeln eller skickas efter hos Konsumentinstitutet, Rålambsvägen 8, Stockholm K. Postgiro 599 75.

I ett avsnitt tar man upp frågan om den dagliga städningen och den består, säger man, till en del av undanplockning, ett moment som hela familjen bör kunna hjälpa till med. Ja, hur är det med det? Jo, naturligtvis hjälper alla till! Att dammsuga eller moppa alla golv varje dag behövs nog inte och inte heller dammtorka i alla rum, men i köket torkar man däremot dagligen av spis och arbetsbänk och väggbeklädnaden ovanför.

Veckostädningen måste bli lite grundligare. Då rengör man alla golv och mattor, dammar element och golvsocklar, torkar fönsterkarmar och vädrar sängkläder, tar ett särskilt tag på målningen runt dörrhandtagen med en våt trasa. Till veckostädningen hör också grundligare rengöring av spisen liksom hyllorna i skafferiet och i detta sammanhang bör man komma ihåg att frosta av kylskåpet, om man har ett sådant. Sker det en gång i veckan så hjälper det till att hålla elräkningen nere.

Den mera genomgripande städningen, den som vi inledningsvis talade om, får åtminstone den förvärvsarbetande husmodern försöka att sprida under en längre period. Den icke förvärvsarbetande husmodern vill kanske helst koncentrera den till några dagar för att vara av med det hela och snabbt kunna känna tillfredsställelsen av att ha allting rent och snyggt omkring sig.

Men man kan också göra så att man med jämna mellanrum städar

igenom ett rum i taget och garderobsstädningen förlägger man så till höst och vår. Den grundligare rengöringen av köket kan man, enligt broschyrens rekommendationer, med fördel dela upp på två gånger, för det finns ju så mycket att städa i ett kök.

VAD BÖR MAN SKAFFA SIG FÖR REDSKAP?

Det är klart att den allra bästa hjälpen vid städningen har man av dammsugaren. Men då ska man också vara noga med att använda rätt tillbehör, inte använda golvmunstycket till mattorna för då kan det tänkas att man i stället får in damm i mattorna. Eftersom en dammsugare kostar ganska mycket bör man tänka sig noga för innan man köper, man måste vara säker på att det finns servicemöjligheter och att man lätt kan förnya tillbehör allt eftersom de slits ned. För den som eventuellt går i köptankar skulle vi vilja rekommendera Konsumentinstitutets speciella skrift som handlar om snart sagt alla marknadens dammsugare. Där får man klara besked om de olika märkena, deras fördelar eller nackdelar. Har man studerat denna skrift behöver man inte köpa i blindo.

Även om man har en bra dammsugare, så behövs ett par rejäla sopborstar. Konsumentinstitutet varnar dock för nylonborstarna, de som är gjorda av tagel är bäst för sopning inomhus och för mjuka mattor är en borste av risrot den bästa. Skäftet på borsten bör vara så långt att man kan arbeta i upprätt ställning. Så ska man förstås förvara borsten hängande i skåpet för att skona den. Skyffeln bör också ha ett långt skäft och bör därtill vara försedd med en gummilist nertill för att övergången mellan golv och skyffel ska bli så smidig som möjligt.

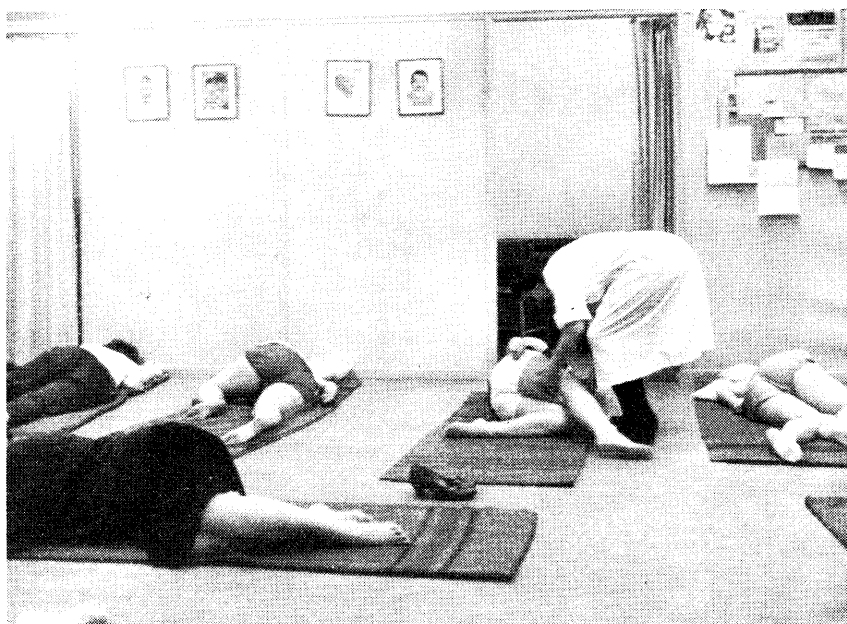
De nya plastthinkarna är bra, men man måste komma ihåg att de inte får användas till fläckurtagningsmedel, tri, bensol eller liknande preparat. För den som föredrar att »knäskura» golven finns det nu i handeln flera utmärkta knäskydd av skumgummi. Använder man svampmopp

Min första son förlöstes med tång och dog på tredje dagen. Det var en svår förlossning, den tog 40 timmar. Jag kom in på BB på lördagseftermiddagen och förlöstes på måndagsmorgonen efter två dygn fyllda av rädsla och förtvivlan. Varje gång värkarna kom spände jag mig i skräck och då gjorde det verkligen ont. Jag låg ensam på förlossningssalen och kände mig orolig och bortkommen som aldrig förr i mitt liv. Första natten fick jag lustgas och till en början gav den verkligen lindring i smärtorna. Det allra bästa med apparaten var dock att man fick något att sysselsätta sig med. Men efter att lustgasen använts alltför flitigt i flera timmar gjorde den till sist ingen nytta alls. Jag låg där molallena, ingen kom och såg efter hur jag bar mig åt och till sist hade jag fått så mycket lustgas att jag blev häftigt illamående och kräktes. Då kom barnmorskan, och hon tog trots mina protester bort apparaten, mitt sista halmstrå tyckte jag. I min förtvivlan ringde jag så efter syster och bad henne stanna hos mig en stund, men hon hade inte tid!

På söndagseftermiddagen upphörde värkarna helt. Senare har jag på mödragymnastikkursen fått veta att man genom att spänna sig under öppningsskiftet hindrar livmodern i dess arbete från att utvidga sig, och då kan det hända att livmodern strejkar. Så gjorde den i mitt fall. På kvällen fick jag två sprutor, den ena för att värkarna skulle sätta i gång på nytt och den andra för att jag skulle få sova. Men inte sov jag den natten heller. Jag hade svaga krystvärkar, och förstföderska och okunnig som jag var trodde jag att här gäller det att hjälpa till. På det sättet förbrukade jag mina sista krafter till ingen nytta. När de verkliga krystvärkarna började i morgongryningen orkade jag inte längre

bör den vara sådan att hela svampen ligger an mot golvet och den bör vara försedd med urvridningsanordning om den ska vara riktigt bra.

Garnmoppen är till för avdammning av golven och den tillverkas numera böjlig, så man lätt kan komma åt under låga möbler, men det finns också garnmoppar som är avsedda för våttorkning. En ovärderlig hjälp när man ska lustra sina golv är plastmoppen. Med den får man en jämn och fin spridning av polishen.

I mödragymnastiken får den blivande mamman instruktioner som hjälper henne att hålla musklerna i god trim och som lär henne att inte spänna sig inför smärtorna...

Smärtfri förlossning

När jag gick på kursen för mödragymnastik märkte jag att deltagarantalet var mycket litet. Beror det kanske på att kvinnorna inte tar det där med mödragymnastik riktigt på allvar? Om så är fallet vill jag gärna genom Vi Kvinnor sprida propaganda för denna goda sak genom att berätta om de två förlossningar jag genomgått. Den första var mycket svår — den andra lätt och smärtfri.

Så skriver en nybliven mor som tar till orda här.

hjälpa till. Barnmorskan varnade att fostrets hjärtslag var oregelbundna och kallade på doktorn. Då var jag helt kraftlös och man måste tillgripa tång för att barnet skulle kunna räddas. Men det långa förlossningsarbetet och en lindrig havandeskapsförgiftning gjorde att mitt barn blev så skadat att det efter tre dagar dog.

Hade min lilla pojke kunnat räddas? Den tanken malde ständigt inom mig.

När jag sedan efter halvtannat år fick det glada beskedet av doktorn att jag skulle ha ett barn bestämde jag mig för att nu skulle jag inte ta några risker.

Jag fortsatte med mitt förvärvsarbete tills en månad före nedkomsten. Genom att promenera till och från arbetet både morgon, middag och kväll kom jag att vara ute minst 1½ timme varje dag och fick ordentlig motion. På mödragymnastiken, där jag gick en gång i veckan, fick vi lära oss att syre är oerhört viktigt både för mor och barn.

Mödragymnastiken försummade jag aldrig och jag hörde noga på vad barnmorskan hade att säga oss. Hon underströk att det räcker inte med en timmes gymnastik och andningsträning i veckan, utan varje dag måste vi träna och gymnastisera hemma. Det gjorde jag. Jag bredde ut filt och kudde på golvet och gjorde rörelserna efter en enkel ritning som jag gjort själv för att slippa läsa i instruktionerna varje gång. Efter att

Förlossning i hemmet är mycket sällsynt nu för tiden — omkring 95 procent av alla födselar i vårt land sker på sjukhusens BB-avdelningar. Men en och annan som känt sig ensam och prisgiven på BB vill hellre ha hem barnmorskan. Men mödragymnastiken skulle kunna ge henne just den trygghetskänsla hon tidigare saknat menar vår artikelförfattarinna.

Välkommen älskling, säger tydligt de här två systrarna till nykomlingen i familjen.

ha utfört ett tiotal olika rörelser lade jag mig i avslappningsställning och tränade först s. k. bukandning. Den är viktig för den motsvarar faktiskt lustgasen. Kan man andas riktigt, lugnt och sakta så att hela buken höjer och sänker sig så lindras smärtorna. Sedan försökte jag slappna av. I början var det svårt men undan för undan gick det bättre. När jag sedan sakta försökte lyfta armar och ben kändes de tunga som bly och jag var som klistrad vid golvet. Det är den rätta känslan och jag var överlycklig när jag förstod att jag äntligen kunde slappna av på riktigt sätt.

Vi hade inte bara gymnastik på kursen, det var också flera timmars teoretisk undervisning. Vi fick se en serie bilder över hur en förlossning förlöper.

Genom att fortsätta arbetet fram till sista månaden fick jag sådan träning att jag hade inget besvär med min ganska ståtliga mage. Till saken hör också att jag hade en bra gördel. Det är en viktig sak det där med gördeln. För att fostret mot slutet av havandeskapet ska sjunka ner med huvudet mot bukhålan måste man stödja magen ordentligt. Samtidigt får fostrets ryggrad det stöd som behövs för att det sedan ska bli en rakryggad unge.

Så roligt vi hade på kursen! Ofta fick vi oss ett gott skratt när vi skulle utföra någon mera komplicerad rörelse. T. ex. att stå på alla fyra och svänga med stjärten, eller sitta på huk. Jag kunde det aldrig utan hjälp av stol!

Det var så lugnande att umgås med kvinnor som alla hade denna spännande upplevelse framför sig och sedan undan för undan få höra hur det gått för fru den och fru den. Och jämt var det glada budskap vi fick från medsystrar som gått igenom kursen och i praktiken sett vad den var värd.

*

Det var en fredagkväll det började. Vi hade tagit en lång promenad min man och jag och var på väg hem. Plötsligt stannade jag för det drog i korsryggen. Min man trodde jag skämtade när jag sa att nu börjar det, för jag log ju med hela ansiktet. Jag var så glad att det snart skulle vara över.

Kl. 10 på kvällen reste vi till BB och jag var glad och lugn ända tills

jag skulle skiljas från min man, då blev jag ängslig och frågade om han inte kunde få stanna. Jo, visst fick han det. Jag blev lugn och glad igen, nu hade jag någon vid min sida som brydde sig om mig.

Ivrig som en liten flicka kröp jag upp i den klumpiga sängen i förlossningsrummet. Den kändes skön. På ena sidan hade jag min man och på den andra lustgasapparaten. Båda ingav mig en sådan trygghetskänsla så jag mädde riktigt fint. Det kändes precis som när jag var barn och mamma satt vid sängen när jag var sjuk och pysslade om bara mig.

Kl. 11 började det kännas lite obehagligt för det var bara 5 minuter mellan värkarna och de kändes kraftigare. Jag försökte slappna av — men sanningen att säga ville jag nog imponera litet på min make och visa honom att »du ska se att det är ingen leksak att föda barn». Jag gjorde grimaser och kröp ihop när värken kom — och alldeles riktigt: då gjorde det otäckt ont. Då insåg jag att inte skulle jag ligga här och göra saken värre för mig genom att överdriva det hela. Jag bad min man gå ut i korridoren och sätta sig och då först började jag på allvar slappna av.

Jag vill inte påstå att jag inte kände något, visst kändes det när värkarna nalkades men jag fortsatte lugnt att andas sakta och med hela buken och tillät mig inte att ge vika för rädslan. Hela tiden låg jag i avslappningsställning och tänkte bara på andningen: andas in — ut — in — ut.

Kl. 12 fick jag lustgasen. Den gav faktiskt lindring, men sedan när värkarna kom så tätt att när den ena tonade bort så började den andra närma sig, då miste jag allt begrepp om när jag skulle blåsa ut och dra in lustgasen, så jag lät apparaten vara. Då var kl. halv två på natten och jag kände det ganska hopplöst. Jag har läst att den här hopplöshetskänslan kommer just innan krystvärkarna börjar, men jag kunde förstås aldrig tänka mig att själva förlossningen var så nära. Jag hade ju legat där bara tre timmar! Men strax före kl. 2 kändes det som om en elektrisk ström hade sprungit längs ryggraden och det tryckte hårt nedåt. Då tändes hoppet och livsglädjen. Jag ringde och in kom barnmorskan och två skö-

Forts. å sid. 18

hon bekymrad sin son, rädd för att i hans ögon läsa den stumma fråga som i dessa dagar ständigt förföljde henne: var det möjligt att Guisepppe bedrog henne? Men Franco förblev glad och obekymrad. Han älskade bergen och var lycklig över att tillbringa ferierna hemma. Han märkte ingenting.

En kväll då Guisepppe stannade borta längre än vanligt och Franco gått ut med sina kamrater kastade Anna en schal över axlarna och gick ut. Långsamt promenerade hon ner till stadens centrum, utan att rätt veta vart hon gick. Runtomkring flanerade sommar-gäster, män och kvinnor i långbyxor. Anna blev stående och höll utkik efter bekanta i mängden. Störst var trängseln framför pensionat »Stella», och vid ingången observerade hon Guisepppe. Med blicken sänkt trängde han sig försiktigt mellan borden och

utan glädje och utan lidande, knappast berörda av årstidernas växlingar. Hur längesedan var det inte hon sist tänkte på att kvinnan måste vara något mera för mannen än blott och bart ett om-tänksamt och kärleksfullt väsen. Nu är Franco nästan en vuxen man och hon hade upphört att göra någon åtskillnad på honom och Guisepppe: hon var som en mor för båda. Skulle detta kanske vara orsaken till att Guisepppe hos en annan kvinna sökte känslor som är något mera än de vanliga omsorgerna och ömheten?

Anna kände inget hat mot kvinnan som tagit Guisepppe från henne, men hon kände en smärtsam ångest för ensamheten och åldrandet. Och till detta kom dessutom att det kränkte hennes värdighet och att hon skämdes för Guisepppe. Men varken ångesten eller känslan av att ha blivit kränkt kunde hjälpa henne att finna en utväg. För-

DEN ANDRA

Novell av

ANNA FRANCHI

Den fina parfymdoften och profilen som skymtade innanför det öppna kaféfönstret var det enda Anna behållit i minnet från den gången. Det var en söndagskväll, hon var ute och promenerade med sin man och sin son, och fylld av stolthet över sina båda manfolk kände hon sig ännu fullkomligt lycklig. Plötsligt grep Guisepppe henne hårt i armen och sa hastigt: — Vi går härifrån, Anna, det är en sån förskräcklig trängsel.

Konstigt — det var annars vanligt att han tillbringade söndagskvällarna på kaféet. Men Guisepppes retlighet och den skarpa tonen fick henne att tåga.

Nästa morgon — Guisepppe hade gått till sitt arbete i sågverket uppe i bergen — tänkte Anna på det som hänt föregående kväll och det stack till i hjärtat när hon såg kafélokalen framför sig och det där kvinnoansiktet, en smula blekt, omramat av blont kortklippt hår. Nu kunde hon inte glömma detta ansikte, och hela dagen medan hon städade upp i lägenheten, pysslade i trädgården och lagade middag stod det framför henne. Franco gjorde en utflykt med sina kamrater och ingen hindrade Anna att hela dagen hänge sig åt sitt grubbel.

Klockan var över elva när Guisepppe kom hem. Han öppnade försiktigt dörren och gick direkt in i sitt rum. Anna ställde inga frågor. Under tystnad åt han sin kvällsmat, skruvade på radion och forskansade sig bakom en tidning.

Så gick kväll efter kväll, vecka efter vecka. När Anna satt i köket och väntade på sin man betraktade

ut på gatan. Han gick förbi utan att se henne och fortsatte över gatan och längs en gångstig bort mot ett hus. Anna vände på huvudet och såg i den riktning han kommit ifrån.

Vid ingången till pensionatet stod en kvinna: densamma som Anna såg helt flyktigt i kaféet den gången. Kvinnan såg sig hastigt om, gick över gatan och fortsatte längs samma gångstig som Guisepppe. Den okända var vacker och spred en fin doft av fransk parfym, samma doft som Anna märkt den där söndagskvällen, och denna doft ökade den okändas charm.

Nästan mekaniskt följde Anna efter de två utan att riktigt göra klart för sig vad hon ville. Genom trädens bladverk såg hon hur kvinnan hann upp Guisepppe och slog sina armar om hans hals och hur deras skuggbilder för ett ögonblick smälte samman. Sedan sprang kvinnan ner mot gatan igen och försvann i mängden medan Guisepppe fortsatte sin väg.

*

Återigen kom tankarna tillbaka, de tankar som i dessa två olyckliga veckor förändrat henne så och gjort henne så gammal.

Hon tänkte på åren samman med Guisepppe. För 22 år sedan gifte de sig, sedan kom Franco till världen... Svartsjuka? Nej, någonting annat: sedan länge tänkte hon inte mera på kärlek, dagarna förflöt i enformighet,

virringen och den inre tomheten gjorde henne hjälplös och osäker.

Dagarna släpade sig fram, men Anna kunde inte uppbringa den nödvändiga kraften för att befria sig ur detta tillstånd av tigande undergivenhet. Det var dystra dagar fyllda av ångest för varje möte med Guisepppe, precis som om hon varit den skyldiga. Hur ska hon finna de riktiga orden för att tala ut med honom?

Också nu när hon diskade ute i köket och Guisepppe genom den öppna sovrumsdörren högljutt och otvunget ställde meningslösa frågor till henne, hade hon som en kramp i hjärtat och kunde inte ens få fram de enklaste ord.

— Är det några nyheter? frågade han.

— Allt är som vanligt, svarade hon, men hennes röst var så tonlös att Guisepppe knappt hörde den.

Han kom ut i köket men Anna rörde sig inte från fläcken. Han drog fram en stol och satte sig vid bordet. Utan ett ord ställde hon en tallrik soppa framför honom och gjorde sig åter ärendet till spisen.

Guisepppe satt med ryggen vänd mot henne och när Anna såg den solbrända nacken och den långa seniga ryggen kände hon plötsligt medlidande med honom. På en gång steg tårarna upp i ögonen, hon ville trycka honom intill sig, trösta honom, tala med honom

utan hat och förebråelser. Hennes tankar vandrade tillbaka till de gångna månaderna och åren, till det ensamma huset där hon och Guisepppe så länge levat nästan som främlingar bredvid varandra. Och sedan gick tankarna ännu längre tillbaka, till förlovnings-tiden, deras kärlek, till sommarkväll-larna, till deras samvaro bakom hö-stackarna, i det nyslagna gräset. Löf-ten, bedyranden... Allt detta är nu förbi, och skulden är också hennes. Också hon hade tillåtit att kärleken svalnade och blev till en vana, att den första tidens lycka och glans blev till enformighet, att åtbörder, ord och känslor blev till grå vardag. Hon hade stillatigande åsett hur deras samliv långsamt men säkert blev till något banalt som gränsade till likgiltighet. Som den förste har nu Guisepppe be-friat sig ur detta stumma fängelse... Dumme Guisepppe, denna flamma är bara en illusion, den sanna outsläck-liga lågan väntar honom fortfarande i hans hem, han behöver bara i det givna ögonblicket blåsa bort askan som stör elden: detta var Anna änt-ligen säker på och inom henne växte en het önskan att kämpa, att inte utan kamp överlata åt en annan man-nen som tillhörde henne.

Guisepppe reste sig från bordet och öppnade dörren utan att se åt Anna.

— Vart ska du gå?

— Med kamraterna till osterian. Jag kommer sent hem.

Dörren stängdes. Anna lutade huvu-det mot väggen och gav tårarna fritt lopp. 'Han bedrar mig', tänkte hon, 'och jag vågar inte öppna munnen. Varför är det så mycket lögnen mel-lan oss? Jag är inte längre ung och ingenting kan längre binda honom vid mig, jag kan inte vara munter och vacker längre. I detta hus blir jag till ett stycke möbel som man inte ser på längre, ty man är van vid det. Han kommer att lämna mig och för mig återstår bara en ensam gammal kvin-nas liv. Franco är snart långt borta igen och ingenting kommer att på-minna mig om att livet går vidare.

Hon satte sig på en stol, rädd att beröra bädden. Hon satt där och vag-gade fram och tillbaka, långsammare och långsammare.

Bara med en ansträngning lyckades hon nästa morgon vakna upp ur den blytunga sömnen. Guisepppe var redan borta. Kudden bar ännu spår efter hans huvud och Anna kände på nytt skräcken för den tomma ensamheten. Huset var inte längre hemvant och förtroligt, ingenting i det var henne längre kärt. På köksbordet fann hon en papperslapp från sin son: »Adjö, mamma! Jag ska upp i bergen och kommer hem först i kväll».

Också Franco är alltså borta och nu kan hon vandra ensam och övergiven från rum till rum och grubbla...

Det knackade på dörren.

— Vem är det?

— Var snäll och öppna, jag måste tala med er.

Hon kände inte rösten, men hennes hjärta började banka. Hon anade vem det var. Det var den andra. Vinden hade rufsats om hennes blonda hår,

hon bar en svart vid kjol och en vit blus, vars urringning priggav hennes hals åt solen och blickarna. Hennes kyliga grå ögon glänste av upphets-nings.

Det var nära att Anna ryggat till-baka.

— Stig in.

— Ni visste att jag skulle komma?

— Nej, jag väntade er inte, svara-de Anna och såg henne rakt i ögo-nen.

I verkligheten hade hon väntat detta besök och var inte förvånad. Nu skul-le den meningslösa ensamheten och det utvägslösa grubblandet äntligen få ett slut. Så bra att de träffades här i hennes eget hem där allt, till och med möblerna gav henne kraft och be-slutsamhet att försvara sin lycka.

Utan att ta blicken från kvinnan som sjunkit ner på en stol och ner-vöst fingrade på sin röda handväska gick Anna långsamt genom rummet och satte sig.

— Ni visste att jag skulle komma?

— Jag kan tänka mig det, men säg det hellre själv.

Anna såg henne öppet i ögonen. Det var tydligt att den andra var över-raskad av Annas lugn. Det gjorde henne själv nervös och det var nära att hon sänkte blicken. Hon hade väntat sig att träffa en enfaldig, un-dergiven kvinna från byn, som hon själv var oändligt överlägsen. Nu fann hon inga ord och tystnaden blev tryc-kande. Det var Anna som bröt den:

— Är ni gift?

Det retade den andra att situationen utspann sig så helt annorlunda än hon hade tänkt sig. Hon hade ju kommit för att ställa frågor, nu måste hon själv svara.

— Nej. Jag är inte gift.

— Vad sysslar ni med? Arbetar ni?

— Ja, i en fabrik för kosmetiska artiklar.

Anna slog upp en kopp kaffe och räckte den andra. Hennes hand dar-rade lätt.

— Känner ni till att Guisepppe och jag älskar varandra? frågade kvinnan.

Anna nickade tigande.

Den andra talade hastigt och med gäll röst; det lät som i förväg instu-derade satser.

— Jag har kommit hit för att tala med er som kvinna till kvinna. Det gäller Guisepppes lycka, och vi båda måste hjälpa honom. Ni förstår ju själv att det inte kan fortgå så här. Det måste komma till ett avgörande. Vi älskar varandra och det är orim-ligt att vi ska behöva lida så här.

Anna hörde lugnt på, det ytliga och retoriska orden berörde henne inte. Denna andra hade bara upplevat den första häftiga förälskelsen, hon har bara känt de första dagarnas lycka, men det är alldeles för litet. Det sanna, det bästa kommer först senare när känslorna hållit stånd för tidens prövning, när det gällt att klara tvis-ter och missförstånd. Den andra var förälskad i Guisepppes ansikte, i Gui-seppes händer, men hon hade inte lärt känna hans innersta så som Anna gjort det genom samlivets långa år.

Hon sam omkring på ytan och solade sig i de egna ordens skönhet.

— Mot kärleken förmår man ingen-ting. Ni har inte rätt att skilja oss åt. Guisepppe är lycklig samman med mig, han har återfått sin ungdom och glädje. Och om ni verkligen älskar honom har ni inte rätt att förstöra hans lycka...

Anna lyssnade och tänkte på Gui-seppes böjda rygg och hans slutna förgrämda ansikte. Det var inte en lycklig mans ansikte. Under dessa veckor har också han åldrats, och allt för denna otyglade kvinnas skull, som inte ens märkt det.

Den andra gav inte efter, hon gick till angrepp och hotade. Och försökte framför allt övertyga sig själv och inte sin rival som satt där så lugn och självmedveten.

— Vad kan ni längre erbjuda Gui-sepppe? Er tid är förbi. Ni kommer att hålla honom inspärrad i detta hus, men det kan inte ersätta livets glädje varken för er själv eller honom. Om ni verkligen älskar honom så överlåt honom åt mig.

Anna började tala, lågt och lång-samt:

— Ni uttrycker er underligt, signo-rina. Jag kan inte ge bort Guisepppe och ni kan inte ta honom. Guisepppe är en man, han kommer själv att av-göra hur han vill ha det. Jag vet inte vad Guisepppe berättat för er om mig, om oss och vårt hem. Men jag skulle kunna berätta mycket för er om Gui-sepppe, om mig och om den känsla som förenar oss, om vårt gemensamma liv och om vår son. Jag är lika säker som ni på att kunna göra honom lyck-lig. Men det är meningslöst nu, signo-rina, jag är beredd att vänta hur länge det än dröjer tills Guisepppe tar sig samman och beslutar sig för att göra

Våra lustiga ungar

ALLT TILL SIN TID

Eva, 8 år, är med mamma och handlar. I butiken säljs bland annat dockor i hembygdsdräkter. Eva ser längtansfullt på en Leksandskulla och frågar vad den kostar. Nio kronor. Eva räknar sina slantar och konstaterar att hon har bara sju varpå hon ber mamma att få låna två kronor. Sedan butiksinnehavaren själv-

slut på denna trista situation som han hamnat i. Ni har vänt er till fel adress, signorina. Guiseppe är min man och jag respekterar honom. Det är honom ni måste tala med, inte med mig. Det är ju hans känslor det gäller, inte mina och inte heller era. Det är han som avgör saken. Jag är beredd att godta vilket avgörande som helst.

Hon reste sig från stolen.

Den andra kände sig besegrad. Med sitt lugn och sin värdighet hade Anna, denna enkla och till det yttre så beskedliga kvinna, avvärjat henne. Om Anna hade gråtit och grålat skulle Guiseppe säkerligen vänt sig från henne, men detta lugn och denna värdighet måste appellera till hans förnuft och egen värdighet, och nu...

Kvinnan gick långsamt mot dörren. — På återseende. Men jag tänker att vi ses nog aldrig mera.

— Nej. Adjö.

Annas röst var lugn. Hon satte sig ner och såg rakt fram utan att se. Snart skulle Guiseppe komma. Hon ville gråta.

När han kom skymde det redan på, men i köket brann ingen lampa. Anna satt vid bordet och väntade på honom.

— Guiseppe, den där kvinnan har varit här...

— Jag vet det, Anna.

— Och nu?

Hon ville stoppa till öronen och springa sin väg innan svaret kom.

— Och nu, Anna? Ser du då inte? Jag har kommit hem.

mant prutat en krona på priset är lyckan fullkomlig. När de kommer ut på gatan säger mamma något om att det var underligt att Eva hade råd att köpa en så dyr docka nu när hon höll på att spara till en klocka.

— En klocka, den ska jag ju ha hela livet, men leker med dockor gör jag väl inte så många år till, blir det avvärjande svaret.

T. P.

LITE FÖR MYCKET AV DET GODA

En dag skulle sotaren komma och lille Rolf, 4 år, gick omkring i lägenheten och upprepade ideligen:

— Sotarmurre, sotarmurre, sotarmurre...

Mamma fick lov att säga ifrån att så skulle man inte säga och förresten så hette sotaren farbror Andersson.

Några dagar senare var mamma och Rolf ute och cyklade och på gatan mötte de plötsligt fyra sotare varpå lille Rolf häpen utbrast:

— Mamma, titta, fyra farbror Andersson!

OCKSÅ ETT FÖRSLAG

En annan gång skulle mamma och Rolf köpa födelsedagspresent åt lilla kusin Ulla. Vad skulle man köpa? Kanske ett par söta byxor? Rolf, som hade fått sitt livs första par gylfbyxor och var helt uppfylld av detta nya, rädde ivrigt mamma:

— Söp med gylf, mamma! Söp med gylf...

Sally

HAN SLAPP

Lille Torgny, livlig och glad, hade som alla småpojkar lyckats snappa upp en del svärord. Hans stora intresse i livet var cykelpumpar, i synnerhet morfars som ofta kom på villovägar. En dag beslöt morfar söka reda på en gammal cykelpump för att få ha sin egen i fred. Torgnys glädje över egen cykelpump förbyttes snabbt i bedrövelse när han märkte att pumpen inte fungerade riktigt. Morfar fick därför omgående sätta in en packning i den. Inte utan missstroende provade Torgny sin cykelpump. När han märkte att den verk-

ligen fungerade drog han en hörbar suck av lättnad och utbrast:

— Moffar, ja trodde jag skulle va tvungen å säga »lävla pump» — men då laga du den!

B. K.

Och så knycker vi ur »Barn i hem — skola — samhälle» följande näpna historia:

DEN TREVlige ANDERS

Roland, 5 år, var med i kyrkan när lillebror döptes. Efteråt frågade far-mor vad prästen sagt. Rolands svar var:

— Jag döper dig i den trevlige Anders namn.

Att äta och köpa grönt

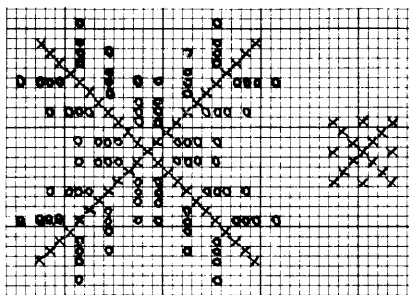
Det är nog så att de svenska hushållen konsumerar på tok för lite grönsaker. Och det händer nog att det gröna ibland bara finns med som garnering. Bristande kunskaper om de stora näringsvärden som finns i våra grönsaker och om den oändliga källa till variationer i kosten som ligger förborgad i det gröna, får nog anses vara orsaken till vår relativt låga konsumtion på det här området.

Men det ska bli ändring på det har Brevskolan tänkt och kommer nu med en trevlig och intressant kursbok som heter »Vi köper grönt». Och vi skulle vilja se den husmor som efter genomgång av den här kursen inte tar och ändrar en hel del på familjens kostvanor.

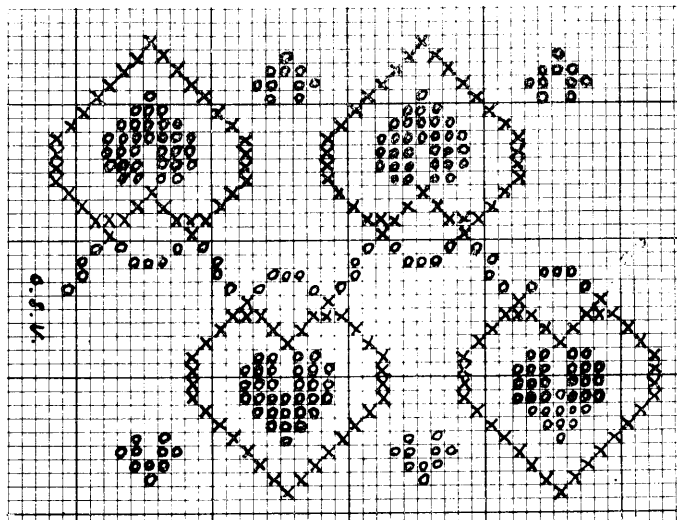
Kursen ger besked om de olika näringsämnen hos grönsakerna och hur man ska förfara för att dessa ämnen ska bevaras i största möjliga utsträckning. Det intressanta kalori-problemet blir också belyst i ett av kapitlen. Och där får vi bl. a. veta att inte bara kroppens storleken och åldern utan även kroppens körtelverksamhet och omgivningens temperatur inverkar på energiförbrukningen.

Ett kapitel som vi tycker låter särskilt lockande är »Dagens sallad», där det ges enkla råd och anvisningar om hur olika slag av grönsaker kan kombineras på bästa sätt. Och så slås det förstås ett stort slag för allt vad kryddgrönt heter — persilja, dill, gräslök och krasse. För en påse kryddkrassefrö som kostar ungefär 30 öre får man en 5–6 kvadratdecimeter fin krassematta. Nyttigt och gott och samtidigt en trevlig dekoration på matbordet.

Kursen som rekommenderas direkt från Brevskolan, Stockholm 15, kostar i brevcirkel 9 kr. per medlem.

Jullöpare i korsstygn

Ja, varför inte redan nu sy en jullöpare. Korsstygn är lätt att sy och kanske flera i familjen kan hjälpa till. Som allmän regel kan sägas att korsstygn bör sys på *tuskaststygg*, som är så grovt att trådarna kan räknas. Och man syr med hjälp av dessa och inte av påritade mönster. I annat fall användes stramalj, t. ex. vid märkning.

Pepparkaksranden här bredvid placeras mitt på en remsa, 20 cm bred, av halvblekt s. k. dalalinne, som har omkring 8 trådar på centi-

En amerikansk modell för kontorsbruk — visst är den praktisk och vacker och lätt att hålla fräsch. Västklänningen blir visst aldrig omodern!

metern. Använder ni skollinne nr 1, blir mönstret något större, beroende på den något glesare kvaliteten.

Ni broderar med lingarn 16/2. Ringarna betecknar en ljusröd färg, kryssen mörkröd. Andra färgsammansättningar kan göras, t. ex. blått-grönt, mörkblått-rött, två gröna färger o. s. v.

Stygngen sys över två trådar. Och understygnet från vänster till höger — och håll den stilen i fortsättningen!

Arbetet avslutas med en fäll på knappt 1 cm bredd. Vik den trådrakt.

Stjärnorna härövan hade vi tänkt oss placerade på en festremsa eller fyrkantig duk. Sy med ljust vitt-grått garn på kulört botten, förslagsvis rött, blått eller grönt.

Startar ni nu så kanske ni fram i november kan lägga in en nypresad festremsa i linneskåpet för att tas fram någon gång i jul. Men dit har vi ju långt kvar än. Karin

– DEKLARATION = saklig information

Ni brukar väl hålla utkik efter märket härövan när ni köper nytt? D-märket är inregistrerat av VDN, Varudeklarationsnämnden, som är ett samarbetsorgan för konsumenter, handel och producenter. Märket får endast användas av sådana företag som förbundit sig att göra deklarationer på av nämnden fastställt sätt.

VDN betonar ofta att man måste ha klart för sig

att D-deklarationerna bara garanterar de fakta som står i själva deklarationen;

att D-deklarerade varor regelbundet kontrolleras av VDN.

Man måste också veta att det kan förekomma D-deklarationer på alla slags kvaliteter, både enkla och exklusiva. D-deklarationen betyder allt-

så inte hög kvalitet i och för sig. Den garanterar endast vissa angivna kvalitetsegenskaper. Därför är det viktigt att noga läsa texten i deklarationsrutan.

HUR SKA MATTOR SKÖTAS?

I VDN:s informationshäfte nr 5, som handlar om mattor hittar vi några goda råd för hur mattor ska skötas.

Erfarenheterna har lärt att många mattor går en för tidig undergång till mötes därför att de rengörs felaktigt. En ny matta ska helst inte dammsugas eller piskas under de första månaderna. Det räcker mycket väl, om man dagligen lätt sopar av den med en mjuk borste. Hos mattor med lugg lösgörs nämligen under de

En vacker treklöver

Redan på värkanten började modekäsöserna prata höstmode och spådde oss kjolar som inte dolde knäna och en långsträckthet i silhuetten som kom oss små och rundlagda att befara det värsta. Men svensk konfektion är gudskelov förnuftig, där-om vittnar de här tre söta modeller-

na. Alla tre kommer från CITY-MODELLER. Den längst t. h. är en ungdomlig vardagsklänning med den nya moderata kjolvidden. Den har något fränstående krage och dekorativ motvecksplatta fram. Modellen finns i en behaglig flanellkvalitet i bl. a. ljus nutriabrunt, maximrött och kungsblått. Priset är c:a 89 kr.

Nedan en verkligt söt och trivsam tredelat ensemble i formfast we-venitjersey. Den finns i 9 aktuella färger, har snäv, helfodrad kjol, rak utanpåblus med kort ärm och dubbelknäppt jacka. Pris c:a 158 kr.

Längst ned t. v. en mera festlig klänning i den så moderna mönstrade bomullssammeten, kantad med enfärgade grosgrainband runt ärmar och kjolfäll. Modellen är tvådelad och blusen i skjortmodell kan alltså användas mot enfärgad kjol liksom kjolen mot enfärgad top. Finns i vin-terns aktuella modefärger och kostar c:a 118 kr.

Foto: Stig Grip

första månaderna en del ullpartiklar, som under tillverkningens gång fastnat i ytan, s. k. skärull. Man säger att mattorna »luggar». Det märks naturligtvis mest på mattor med hög lugg.

När mattan använts någon tid, upphör »luggningen» av sig själv. Sedan kan mattan utan fara dammsugas en å två gånger i veckan. Se till att dammsugningen alltid sker med luggen — aldrig motluggs, och att dammsugarens munstycke är felfritt. Med alltför intensiv dammsugning riskerar man att förstöra mattans lugg.

Om man vill piska mattorna, ska man använda en bred, elastisk felfri mattpiskare. Mattorna måste alltid piskas från undersidan. Efter piskningen borstas mattan längs luggen på översidan.

Man kan själv rengöra mattorna. Man gnider dem i luggens riktning med en trasa, indränkt i ett fettlösande rengöringsmedel, t. ex. varnolen eller dilutin. Däremot är det

En verklig önskemodell och inte bara för de purunga är den här vackra ensemblen: kjol, utanpåblus och jacka. Och visst kan man ta kjolen en aning längre om man har kommit över den första ungdomen...

klokt att låta någon kemisk tvättanstalt ta hand om starkt nedsmutsade och fläckade mattor.

Man bör undvika att skjuta eller dra bord, stolar eller andra möbler på mattorna.

Bona inte golvet under mattorna för kraftigt. Bonvaxet kan försäkra besvärliga fläckar.

Om man skakar småmattor för kraftigt förstör man dem.

Om skadlig mytbildning

Fåfängt har vi ute på skärgårdsön försökt odla dill, persilja och ringblommor. Ingendera delen trivs på den lilla barrskogstomten trots ivriga försök med pulveriserad höns gödsel — det ska vara så bra påstås det — och omsorgsfull vattning. Persiljan och dillen ids inte ens sticka upp näsan och ringblommorna blir taniga stjälkar med blomknoppar som aldrig öppnar sej. Men fråga om ogräset trivs! På en vecka hinner otaliga ogräsarter killa upp genom flera kärror sand och grus på vår lilla promenadstig till hemlighuset. Och rötter har de som hänflinar åt ens ansträngningar. Så hämtar man spaden och ger inte upp förrän varje rotträd är borta, tror man... Nästa vecka prunkar grusgången grön igen...

Jag kom att tänka på det där när jag i tidningen Vi läste en artikel om skadlig mytbildning. Författaren, H. Sohlenius, erinrar om hur urgamla föreställningar med traditionens makt lever kvar genom århundraden. Det hjälper inte att verkligheten vederlagt dem, de lever ändå vidare och blir då underlag för en mytbildning som ställer till trassel och besvär och ofta är rent skadlig. Bland mängden av dessa mytbildningar är det en som artikelförfattaren går tillrätta med:

»En sådan mytbildning, som tycks ha ett mycket segt liv har givit upphov till myten om att kvinnan i begävningshänseende skulle vara olik mannen, och på grundval av denna myt har man alltså kommit fram till att vissa yrken inte passar för kvinnor och att vissa studieämnen är otillgängliga för det kvinnliga psyket. Vad det förstnämnda beträffar behöver vi ju bara erinra oss den upprörda debatten för någon tid sedan om kvinnans behörighet att utöva prästkallet. Den striden blev ju ovanligt segsliten, starkt förankrad som den är i religiösa, urgamla föreställningar, som i ovanligt hög grad har mytbildningens karaktär. Men det finns också andra yrken som alltjämt anses »opassande» för kvinnor med hänvisning till kvinnans speciella utrustning på det intellektuella området. Hur många kvinnliga maskiningenjörer har vi exempelvis i vårt land och i västerlandet över huvud taget? I Ryssland, som ju

Höstkvällar – läskvällar

Ta del av Vi Kvinnors förmånserbjudande.
Köp höstböckerna nu!

Maj Hirdman:

KAMRATER UTAN FANA
En levande varm skildring om ett ungt äktenskap i svår tid. Har kostat inb. 17:50. **Nu endast 8:50.**

John Takman:

VÅR VID SYDKINESISKA SJÖN
En levande och intressant skildring från en resa i Vietnam och Kina våren 1958. Se recension i denna tidning. Vi Kvinnors läsare erhåller boken med författarens dedikation. Hft. 6:50, inb. 9:25.

Hans Scherfig:

IDEALISTER
Ett satiriskt avslöjande av mänskliga svagheter och laster, av hyckleri och egoism. En rolig bok. Har kostat hft. 8:50. **Nu endast 5:—.**

Andrea Andreen:

KAROLINA WIDERSTRÖM
Sveriges första kvinnliga läkare. En intressant bok om en stor pionjärgärning. Har kostat hft. 8:50. **Nu endast 5:—.**

REKVISITIONSBLANKETT

sändes till SKV, Norrtullsgatan 5, 1/2 tr., Stockholm Va.

Sänd mot postförskott:

..... ex. KAMRATER UTAN FANA	å kr 8:50
..... ex. IDEALISTER	» » 5:—
..... ex. KAROLINA WIDERSTRÖM	» » 5:—
..... ex. VÅR VID SYDKINESISKA SJÖN, hft.	» » 6:50
..... ex. VÅR VID SYDKINESISKA SJÖN, inb.	» » 9:25
NAMN:	
ADRESS:	
POSTADRESS:	

inte behöver skämmas när det gäller rikedomerna av myter, tycks man emellertid vara ganska befriad från den här myten, och därför har också Sovjetunionen ett stort antal skickliga kvinnliga ingenjörer. Att detta i hög grad har påskyndat den tekniska utvecklingen i detta land och knappt in på det försprång som exempelvis Amerika har, är nämligen uppenbart. Men vi odlar den gamla myten att kvinnor kan inte med framgång studera matematik och då kan de naturligtvis inte heller bli ingenjörer.

I fortsättningen fastslår artikelförfattaren att det förhållandet att det är mycket få flickor hos oss som studerar matematik eller få kvinnor som ger sig på ämnet nationalekono-

mi i studiecirkelarna inte har sin grund i något biologiskt faktum. Det är den gamla mytbildningen som spökar här — den har inte bara påverkat männens syn på kvinnan utan även kvinnans syn på sig själv.

Nej, ogräs är inte lätt att utrota, det har sega rötter. Och det ogräs som gror i människornas hjärnor: traditionsbundna föreställningar som livet självt vederlagt — det ogräset är likt det som i bondens åkrar och sommarstugans grusgångar tycks utrustat med sju liv. Mot det senare gisslet finns det dock vissa utrottningsmedel. Mot den seglivade myten

BUMMI,

Den lille rymmaren

Bummi är en gråvit strävårig pinscher med brunröd nos. Han är känslig som en flicka om våren och hård som stenkol. Han är fördrömd som en poet och djärv och kallblodig som en rövare — när det gäller att nå friheten. Med frihet menar Bummi att byta ut matskålen och den mjuka korgen mot gatans osäkerhet, den kalla blåsten vid sjön och skogen, där sannerligen inga korvar dinglar från träden, det vill säga att byta ut den vanliga bekväma miljön mot en mycket hårdare och ofta fullkomligt obekant omgivning.

*

Som sagt, Bummi älskar friheten över allt annat. Han har förblivit ett naturbarn, hur många av hans förfäder som än må ha lagt sina strävåriga huvuden på de mjuka kuddarna i professorernas och kanslirådens våningar. Kanske utgör Bummi ett undantag bland våra dagars strävåriga pinscher, ett återfall till det vilda livet. I varje fall svälter och fryser han gärna tre dagar å rad bara han kan få driva omkring i frihet. Han drar sig inte för att flera gånger i månaden bedröva sin husse — rättare sagt sin vän, skådespelaren Peter Pons, som han är varmt fästad vid — genom att vara borta flera dagar i sträck. Men när Bummi tillfredsställt sin frihetslängtan i tre, fyra dagar, då dyker Peter Pons ansikte åter upp vid hans hundhorisont som den milda

om kvinnans intellektuella underlägsenhet finns det bara ett universalmedel: det levande exemplet på hennes jämbördighet. Sohlenius visar på det i sin artikel när han omnämner hur Sovjetunionen har ett stort antal skickliga kvinnliga ingenjörer. Han kunde tillagt att vid Moskvauniversitetet finns det 27 kvinnliga professorer och 155 kvinnliga docenter, för att ta ett annat exempel. Så visst duger kvinnans hjärna om den — och mannens! — befrias från urgamla föreställningar och myter.

Elisabet

måne som dyker upp efter dagens strålände solsken; då uppenbarar sej i sena kvällen också Bummi, rymmaren, vid den husliga horisonten. Han »haltar» på höger bakben — för Bummi är själv en stor skådespelare — han »hostar» och »nyser», han är smutsig upp över öronen och ofta är han försedd med nya ärofulla ärr och naturligtvis genomvåt, en bild av elände och på samma gång hjältemod.

Och när hans vän, skådespelaren Pons, med bister stämma frågar: »Var har du varit nu igen, du skabbiga odjur, du randiga kräk?», då sätter Bummi sej på bakdelen och sträcker (något som han annars inte gör ens för en hel leverkorv!) sin lätt böjda tass i luften och blinkar åt sin vän som om han ville säga: Låt nu udda vara jämt, Peter; räck mej din tass, vi är ju vänner!

*

Men den här gången — det är tidigt på våren — är saken mycket allvarlig. Sedan Bummi försvann har redan fyra dagar förflutit och ännu märks inga tecken till att han tänker återvända. Peter Pons, som haft obehagligheter på teatern, mumlar medan han håglöst petar i potatismoset på sin tallrik: »Fördömda hundfångare — säkert har dom gjort panerad schnitzel av honom.» Tant Annemarie snyter sej i sin näsduk och försvinner. Peter låter maten stå och går ut. På kvällen strövar han runt kvarteren. Han sätter fingrarna i munnen och visslar gällt, men inte ens det förmår locka fram Bummi den här gången.

Bummi är och förblir borta.

Mera sällan händer det att Bummi beger sej till järnvägsstationen. Händer det så är det för att han ska följa någon bekant dit. Men just den här veckan som vi talar om hände det. Och så hände det att han träffade den stora släthåriga slaktarhunden Pluto, det högfärdiga fläskberget. Så ofta Pluto träffar Bummi behandlar han den lille pinschern som om han vore luft. Inte heller i dag gör han minsta antydning till en svansviftning medan Bummi, trots all tidigare ringaktning från den store Plutos sida, hälsar honom med en artig viftning på sin lilla svanstipp. Men fast

liten vet Bummi att förskaffa sej respekt. Med ett språng hoppar han upp på det grova fläskberget, river upp en flik i dess högra öra och innan Pluto med ett vilt skri hinner störta sej över honom har han försvunnit genom en springa i staketet.

Bummi stryker nu genom några tätbevuxna trädgårdsterasser och slickar daggen från det ännu friska gräset. Han vill till järnvägsstationen för att ta sej en titt på tågen och på de resande.

Då får han plötsligt höra ett förfärligt väsande. En stor grå katta med svarta ränder över ryggen sitter beredd till språng mitt framför honom med hotfullt krökt rygg. Bummi vill inte gärna ha något med katter att göra. Katter är oberäknliga. Ofta händer det att de flyr upp i något träd när han skäller; en annan gång gör de sej kampberedda, och nästa gång låtsas de bara, väser rasande för att sedan ta ett språng upp på närmsta mur, där de sätter sej att putsa ansiktet och ögonen.

När Bummi plötsligt ser den stora svartstrimmiga kattan framför sej vet han inte till vilken av de tre klasserna denna dovt väsande skapelse hör. Hotfullt morrande tar han på försök ett steg framåt. Katten viker inte tillbaka. Har man sett på maken! Bummi är en hjälte. Han har bitit sönder örat på den starka slaktarhunden, det förpliktiga. Alltså går han lös på katten. Hon kastar sej upp i ett språng — men inte upp på trädgårdsmuren utan direkt upp på Bummis rygg. Och innan Bummi hinner tänka sej om får han en hel serie vassa örfilar av de kloveväpnade tassarna. Så tapper han är börjar Bummi tjuta; han hoppar rakt upp i luften, han försöker begrava huvudet i marken, han springer; men de vassa klorna släpper inte sitt byte. Nu rusar Bummi ylande genom trädgården fram till huset.

I detta ögonblick kommer en äldre herre nerför trappan, det är pensionären Klippfisk, Bummis räddare. När han ser den lilla pinschern i sådan

nöd grips han av medlidande och vrede; han tar ett stadigt tag i sin käpp av svart ebenholz med silverkrycka och slår med all kraft mot den blodtörstiga katten på Bummis rygg. Men antingen hade den gamle mannen inte siktat ordentligt eller också var katten kvickare... i varje fall sitter katten redan på trädgårdsmuren när käppen susar ner på Bummis rygg och ebenholzen bryts av på mitten. Men Bummi som också i fredstillstånd avskyr folk som bär käpp hoppar utom sej av ilska på sin »räddare» och river en stor bit ur hans byxben. Nu ropar pensionären Klippfisk hjärtslitande: »Hjälp! En galen hund! Polis!

Bummi, som ser halva käppen och en bit av herr Klippfisks byxor ligga på marken, är genast klar över att han utfört tillräckligt med hjälte-dåd för i dag; han slinker alltså undan i buskarna så fort han kan. Då hör han plötsligt en viskande röst: »Skynda dej, min lille hjälte, följ med mej! Var inte rädd!» Den stora kattan springer framför honom.

*

Och Bummi följer henne; här i snåren är hon den enda han känner. De kilar genom två trädgårdsstaket och sedan över en stor grönsaks-trädgård; därpå slinker kattan in i ett träskjul, där det är ganska skumt. Här sätter sej detta otäcka svartstrimmiga väsen på en upp och nervänd korg och begynner spinna lättjefullt medan hennes gröna ögon glimmar mystiskt i halvdunklet. »Först och främst hjärtligt tack, min lilla gå-påare», sa kattedjuret, »att du — om också inte frivilligt — tog emot pry-glet i mitt ställe. Ett sånt slag hade kanske knäckt ryggraden på mej.»

»Och du tror kanske att min rygg är av järn?» knorrade Bummi.

»Kom lite närmare, min lille hjälte», läspade kattan lite hänfullt fast hon själv inte var större än Bummi, »med min tass ska jag stryka bort det onda».

Bummi vek förskräckt tillbaka. »Tack så mycket!» sa han. Hans ansikte brände ännu som eld efter kattens klor.

»O, jag kan också vara snäll», viskade katten, »jag heter nämligen Mimmi, Mimmi Sammetstass, och vad heter du?»

Bummi känner sej sällsam till mods. Skall han väsa eller vifta med svansen? Slutligen brummar han: »Bummi är mitt namn, Bummi.»

»Ett vackert och intressant namn...» säger kattan Mimmi smickrande och glider smidigt ner från korgen. »Bummi, det betyder säkert hos er: hjälte! Jag såg hur modigt du rök på Pluto, den stora slaktarhunden. Det var beundransvärt! Och så mycket skrämor och ärr du har, min tappre vän!» Och så strök hon Bummi, som stod där hjälplös över så mycket beröm, mjukt över huvudet och ryggen med tasserna allt under det hon lät höra ett spinnande läte.

Nu var Bummi tvungen att berätta för sin väninna om alla sina hjälte-dåd, vilket han tyckte mycket om.

gen. Naturligtvis vätte Bummi genast sängen och sprang i sin komiska dockkostym över stolar och bord tills han hamnade mitt uppe i en väldig träkruka där en stor palm växte. I sitt upprörda tillstånd lyfte han på benet och lämnade sitt visitkort på palmstammen.

I detta ögonblick inträdde pappa Fritz Flasche i rummet. Han ställde till ett så förfärligt oväsen för det »främmande hundkräkets» skull att mamma Flasche kom störtande från butiken; hon ställde sej genast skyddande framför »det bedärande lilla djuret» och de gråtande barnen, visade segerrikt tillbaka pappa Flasches angrepp och befriade den fullständigt hjälplöse Bummi ur hans dockkostym.

Bummi viftade tacksamt med sin lilla svanstipp och slickade sin rådarinnas händer. »En sån rar liten hund! Ett sånt klokt djur!» berömde hon Bummi och klappade honom. Vid bordet satt sedan Bummi precis som en medlem av familjen bredvid kattan Mimmi och det var inte de sämsta bitarna barnen stoppade åt honom.

*

Men i pappa Flasche som kände sej åsidosatt kokade under tiden den sårade fåfängan. Han som brukade berätta hur han enbart med sin »hypnotiska blick» tämde de vildaste hundar kom plötsligt på tanken att pröva sina krafter på Bummi. Han satte Bummi bredvid sej på stolen och stirrade stint och med vitt uppspärade ögon in i hans pinscheransikte. Bummi fann det skrättretande. Men eftersom han inte önskade strid vände han helt enkelt bort huvudet. Pappa Flasche, som hade allas ögon riktade på sej, vred Bummis huvud mot sej igen, lade en bit stek framför nosen på honom och befälde med vilt rullande ögon och gravdjup stämma: »Det äter hunden **inte!** Det är **förbjudet** för

Men här visade det sej att Bummi besitter en överväldigande fantasi; ty för att ha utfört alla de stordåd han berättade om måste han redan vara över 90 år gammal. Och lika mäterligt som Bummi förstår att berätta lika mäterligt förstår Mimmi att lyssna. Endast en gång emellanåt avbryter hon vännen med beundrande utrop: »Det är ju fantastiskt! — Och du lever ännu, min tappre lille pinscher?» Men så förklarar hon plötsligt: »Nog för den här gången! Min mage säger mej att det är middag! Kom så går vi in!»

»Men jag kan väl inte...»

»När jag säger det så kan du!» förklarade Mimmi. Här bredvid är köket; där står mitt mjölkfat och min matskål; det räcker till oss bägge.»

*

I detta ögonblick hördes ett jubelrop från dörren. Lotte och Lothar, butiksägarinnans barn, hade upptäckt Bummi. »En sån söt, vit spets!» ropade den femåriga Lotte och ville genast krama Bummi. Men Bummi började morra, dels därför att han hyste ett sunt misstroende mot barn för att de alltid skulle dra i honom och krama honom, dels också för att det för en äkta pinscher är en svår förolämpning att bli tagen för en spets.

Lothar plockade fram sin leksaks-vagn och nu blev Bummi, efter att försiktigt ha mutats med en korvskiva, bunden som en häst framför vagnen. Barnen jublade av förtjusning vid anblicken av hur deras »häst» drog vagnen. Men det räckte inte med det. Efter att den lilla Lotte vunnit förtroende för hunden drog hon på honom den stora dockan Bertas kläder och huva och lade honom i docksän-

hunden!» Bummi som tyckte att den här ointressanta leken pågått länge nog, ville snappa åt sej köttbiten; men då for pappa Flasches hand fram — och Bummis tänder hamnade i denna hand.

Fat och karotter rullade om varandra när pappa Flasche störtade upp från bordet och skrek som om han fått kniven i sej: »Hunden har rabies! Han bet mej! Ring efter en doktor!»

Barnen grät. Mamma Flasche sa lugnt till sin man: »Tänk på barnen och ta dej samman! Det är inte alls så farligt!»

»Inte alls farligt?!» stönade pappa Flasche medan han vecklade in de bitna fingrarna i ett hörn av bordduken. »Jag känner mej som om jag skulle dö...» Därvid vände han ut och in på ögonen och stötte fram några underliga ljud. Då telefonerade mamma Flasche verkligen efter doktorn.

*

Under detta tumult hade Bummi och Mimmi, kattan, hastigt lämnat huset. »Där ställde du till en skön historia, min lille vän», sa Mimmi när de slank igenom staketet. Men Bummi svarade: »Vid mitt skägg, en sån lycka att vi åter är fria!»

Nu längtade Bummi efter ett bad. Han ville till sjön. Mimmi fann det kusligt. Hittills hade hon aldrig varit bortom synhåll från huset. Men när Bummi skildrar för henne sjöstrandens skönhet med den silverglänsande sanden, de urgamla knotiga pilarna som hänger långt utöver vattnet och de glittrande fiskstimmen, då anförtror hon sej åt kamraten och följer med. Nu är det Bummi som är anförare. Han känner minsta smygghål i staket och taggträdsängsl. Så strövade de genom ett dussin trädgårdar utan att komma i beröring med gatan och fortsatte över mjukt sluttande ängar och sanddyner. Så var de framme vid sjön.

»Vackert?» frågade Bummi stolt sin väninna.

»Underbart vackert, min lille vän!» sa Mimmi.

Nu förde Bummi katten ut på en träbro som sträckte sej långt ut i vattnet. Mimmi känner sej inte behaglig till mods, katterna är som bekant rädda för vatten. Men Bummi går som en hjälte ända ut till kanten av bryggan och — plask! — är han med ett enda väldigt språng ute i vattnet så det stänker kring honom. Mimmi utstöter ett skrik. Var skall hon få tag i hjälp?

Men ögonblicket efteråt hör hon Bummis muntra röst: Det är härligt! Vill du inte komma ut, Mimmi?»

Som en liten propellerbåt rör sej Bummi därute i vattnet; blixtnabbt paddlar hans tassar och den lilla svansstumpen styr. Nu klättrar han i land och skakar vattnet ur pälsen så det ser ut som om det regnade diamanter i solskenet.

»O, du min hjälte!» säger Mimmi beundrande.

Nu föreslår Bummi att Mimmi, när hon inte vill simma, åtminstone ska

hänga sin yviga svans över vattnet och fiska med den. Men Mimmi tycker att också det är kusligt; hur lätt kan inte i stället för en fisk en krabba nappa och knipsa av svansen med sina klor!

»Nå, så går vi till skogen då!» säger Bummi. På vägen rullar han sej i sanden. Men Mimmi tycker det är för varmt. I ett huj klättrar hon upp i en tall, ända upp till kronan, där börjar hon gunga på en tunn gren, så Bummi varje ögonblick tror att grenen skall brista och Mimmi falla huvudstupa ner på marken. »Kom ner! Jag står inte ut med att se på det!» ropar han. Men Mimmi gungar ändå våldsammare. Då — grenen är verkligen avbruten och Mimmi susar genom luften — ner på en stadigare gren, där hon börjar gunga igen.

»Jag får hjärtslag!» tjuter Bummi. Men Mimmi har redan klättrat ner.

Sedan strövar de båda genom skogen, där björkarna och granarna lutar huvudena mot varandra och starrgräset viskar med de rosafärgade geranierna och vildkaninerna har sina underjordiska hålör. När Bummi plötsligt gräver ner sej ända till bröstet i en sådan håla tror Mimmi att han blivit vansinnig; med all kraft drar hon honom i bakbenen så han kommer ut och medan hon med tunga och tass tvättar hans leriga ansikte rent säger hon: »Du store tid, kallar du det för ett fritt liv?»

Bummi är upprörd och vill svara något; men han är klar över att katten Mimmi trots all sin tillgivenhet för honom ändå aldrig kommer att kunna förstå honom.

Det är synd, det är verkligen synd.

Då frågar plötsligt Mimmi: »Vad är det för ett ljus som lyser därborta?»

»Det är ett hus», säger Bummi.

»Vi går och tittar på det!» föreslår Mimmi.

Det är skådespelaren Peter Pons hus, Bummis hem. Bummi är förvånad över att se att där ännu är ljus i övre våningen; han ber Mimmi klättra upp i björken och kika in för att se vad som står på. Mimmi rapporterar att en man sitter där vid ett bord, det ser ut som om han somnat in över ett papper. Mimmi tyckte sej se att bläcket på papperet suddats ut — kanske hade han gråtit? Då står det klart för Bummi att han varit borta allt för länge och glömt sin vän Peter.

»Aldrig har jag sett Peter gråta förr», säger han, »han är min vän och nu måste jag hem till honom; förlåt mej, Mimmi, att jag måste ta farväl av dej».

»Ha det så gott, min lille vän!» säger Mimmi och stryker honom ömt över huvudet.

Under Peters fönster sitter Bummi och gnäller svagt. Genast öppnas fönstret.

»Bummi?»

Resten av natten sitter Peter Pons och Bummi och pratar. Bummi får veta att Peter misslyckats med en roll och sedan inte fått något nytt arbete utan dragit sej tillbaka och inte velat tala med någon människa, därför att

han skämdes, och för en människa som Peter är det värre än döden. Allt det där hade Peter skrivit på papperet till avsked, därför att han inte kunde säga det till någon. Men till sin lille kloke vän Bummi kan han säga det, därför att Bummi också vet vad sorg och bekymmer är, den där sorgen som han erfar när han blivit fastbunden vid köksbordsbenet och fränstulen sin frihet...

Bummi lägger som vanligt framtasarna på Peters axlar och trycker sin fuktiga nos mot hans ena öra. Men vad han sa till sin vän är det ingen som vet.

Samma morgon skyndar sej Peter till teatern och kräver energiskt att få en ny roll. Det får han, en ny intressant roll som han genast fördjupar sej i så energiskt att han varken ser eller hör de närmaste veckorna.

*

Också Bummi återupptar sin roll, sin gamla roll alltså. Redan nästa dag är rymmaren försvunnen igen. Men denna gång strövar han inte i riktning mot järnvägsstationen inte heller i den riktning där Mimmi Sammetstass bor. I stället rusar han rakt bort till skogen, dit där han i full frihet kan gå sina egna vägar bland åldriga granar och ekar, mellan slånsnår och enbuskar och det gula starrgräset.

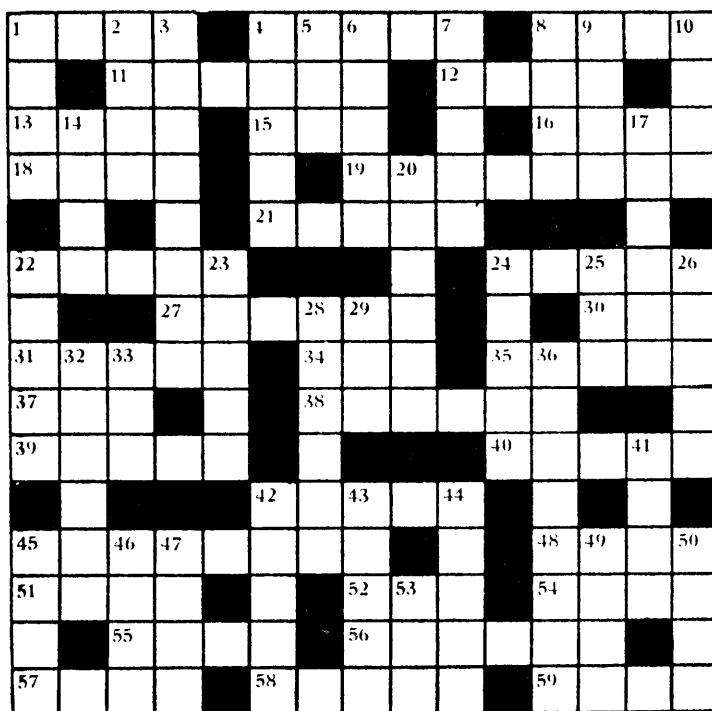
Smärtfri förlossning...

Forts. fr. sid. 9

terskor. De fick bråttom. En stark lampa tändes, bakom den någonstans i hörnet skymtade jag mitt barns far. Innan jag fick krysta kände jag mig lite ängslig och sa till honom: går det gålet den här gången också så tar vi ett fosterbarn... Men sedan var det färdigt och krystningarna kom. Jag var ju så gott som utvilad för jag hade inte spämt mig. Jag kände mig stark, tog ett fast grepp i sängstödet och krystade av alla krafter, och det var inte litet det. På det sättet! utbrast barnmorskan med gillande. Nästa gång fick jag krysta bara lite försiktigt och då kände jag hur något varmt gled ifrån mig. Det gjorde inte alls ont, så jag var så förvånad när jag fick höra ett spött skrik. Det hela var över! Jag som hört att det sista var det svåraste, men det här var ju ingenting! Jag hörde barnmorskan ropa att »den här väger minst 4 kilo». Sedan fick jag se den ljuvligaste ungen i världen, lagom röd, slät och svarthårig. Välkommen älskling, viskade jag till honom och kände mig lycklig som aldrig förr i mitt liv.

Barnmorskan sade sedan att hon

KORSORD NR 7

VÄGRÄTA ORD

1. Besvärligt för sjöfarande om den är dålig.
4. Gör den närsynte.
8. Marsflicka.
11. Brukar skavankerna bli.
12. Uttryck för generositet.
13. Om blånande sådana läser man ibland.
15. Kan vara både söt, salt och ättikssur.
16. Gör barn sig ofta.
18. Också ett bränsle.
19. Varje sådan har sina morallagar.
21. Misstänkte eller trodde.
22. Motsatsen till frid.
24. Råkats.
27. Brukar grisen göra.
30. Adra.
31. Förlora.
34. Amerikanens bensin.

35. Kommer både den ljusa och den mörka hårprakten så småningom att göra.
37. Träslag.
38. Var väl era semesterveckor 1959.
39. Skifta färg.
40. Flicknamn.
42. Den är allt bra söt.
45. Kanske resultat av drejarens arbete.
48. Han kallas den förste.
51. Bra att ha på sjön.
52. Har planet.
54. Sätts både vår och vinter.
55. Balsam.
56. Har med pengar att göra.
57. Ingen nämnd och ingen glömd.
58. Har väl tjänat ut.
59. Får en att tänka på grönt.

sällan varit med om en så fin och smärtfri förlossning och att det var ingen tvekan om att anledningen var att jag tränat så flitigt med mödragymnastik och avslappning.

Någon invänder kanske att det var för att jag var omföderska. Men hur många omföderskor har en så lätt förlossning? Själv är jag övertygad om att det var mödragymnastiken och den teoretiska undervisningen som gjorde det. Jag var inte en vettsskrämd varelse längre utan aning

om vad som skedde med mig — nu visste jag vad som sker med ens kropp vid en förlossning och hur man själv ska hjälpa till. Därför vill jag så gärna rekommendera alla blivande mödrar att genomgå en sådan kurs. Och till de andra vill jag säga, att i stället för att skrämja blivande mammor med beskrivningar om hur svår förlossningen är uppmuntra dem att genomgå en kurs i mödragymnastik.

Marita

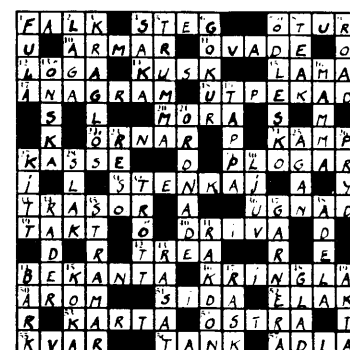
LODRÄTA ORD

1. Prakt.
2. Färdig.
3. Simpelt.
4. Börjar nätterna bli nu.
5. Berg och flicka.
6. Hoppas vi fredens krafter ska göra.
7. Håller reda på sytråden.
8. Samstämd.
9. Om den ön Eric Lundqvist talat och skrivit mycket.
10. Den tillämpas tyvärr ännu av många uppfostrare.
14. Slag.
17. Bör man söka hålla ifrån sej.
20. Familjenamn.
22. Lappar.
23. Något sorgligt och skakande.
24. En liten ettrig en.
25. Bör man vara heter det i visan.
26. Snabba men också fälla.
28. Resultat av finare petgöra.
29. Tal.
32. Ett slags avbilder.
33. Bruk.
36. Hotar kärnvapnen med.
41. Gångart.
42. Har skomakaren gjort många gånger.
43. Slingrar sig.
44. Bör skorna.
45. Vore lögn att säga att hyrorna är.
46. Spelas.
47. Ofta hårt jobb att rätta sådan.
49. Flicknamn.
50. Är inte detsamma som rätt.
53. Ljuspunkt i öknen.

*

Lösningarna skall vara oss tillhanda senast den 10 december. De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Märk kuvertet »Korsord nr 7».

Lösning till korsord nr 5

Pristagare:

1:a pris: Kaisa Olsson, Föreningsgatan 27, Kiruna C.

2:a pris: Brita Hellström, Nysätersvägen 104, Trollhättan 3.

3:e pris: Ellen Karlsson, Kärrhöks-gatan 5 A, 2 tr., Göteborg Ö.

TÄNK SÅ MYCKET VI KUNDE FÅ!

Som »realistiskt», som ett »makabert skämt» har en del av den svenska pressen betecknat Chrusjtjovs förslag i FN:s generalförsamling om fullständig avrustning, genomförd under loppet av fyra år.

Men är det icke detta vi måste komma fram till om mänskligheten skall kunna fortleva?

Det finns människor som är så hårt angripna av tankelättja att de till frågan om krig eller fred bara kommer med påståendet att »krig har alltid funnits och kommer alltid att finnas». Men till och med för dessa bör det väl snart ha gått upp att vi kommit till en punkt där varken de själva eller någon annan kan sitta på bekvämt avstånd och betrakta hur människor förgör varandra. Att vi kommit dithän att det i dag gäller allas liv.

Vad är det för makabert eller skämtsamt i att förutsätta att de som styr länderna äntligen skulle ha insett detta och insett det oerhörda ansvar som vilar på dem? Ty vart för kapprustningarna om det inte blir en ändring? De för obevekligen till krig och undergång. Det måste alltså betraktas som i högsta grad realistiskt, förslaget om nedrustning fram till total avrustning.

Och tänk vad vår jord då skulle bli annorlunda när vapenskramlet och hotet upphört! Vad mycket vi skulle kunna få för de enorma summor som nu vräks ut på rustningar. Först och främst skulle vi få en varmare atmosfär att leva i, och det kan sannerligen behövas. Vi skulle kunna bygga nya sjukhus och skolor, vi skulle kunna ge forskningen det stöd den behöver för att snabbt kunna rå på sjukdomar som i dag är ett gissel för människorna. Och de s. k. underutvecklade länderna skulle på kort tid kunna utveckla sitt eget näringsliv och höja sina folks levnadsstandard — om vi bara gäve dem några procent av alla de pengar som man nu utan att blinka vräker ner i krigsmaktens gap.

I dag är det fruktan som regerar världen. Men om alla kunde enas om att avrusta — hur och på vilket sätt kontrollen skall ske bör man väl kunna överlägga om och komma fram till om man verkligen vill — då skulle sådana väldiga möjligheter öppna sig för all världens folk att vi knappast kan göra oss föreställning om det. En värld i fred, en värld utan fruktan. Och det är den vi alla ber om.

Britta

VÄNSKAP

Två söta koreanska flickor kramar om varandra innan den ena (hon i uniform) ger sig av på sin första långresa. Lycka till!

Analfabetismen minst 43 procent

Över 2/5 av världens befolkning har alltfjämt inte de elementära kunskaperna i läsning och skrivning, heter det i UNESCO:s »Basic Facts and Figures 1958» som publicerades den 26 augusti. Analfabetismen uppskattas till 43—45 procent för världen i sin helhet. Mest utbredd är den i Afrika, 80—85 procent. Den lägsta siffran noteras bl. a. för Sverige, 0 procent.

*

Många folksjukdomar kan utrotas

Anmärkningsvärt goda resultat har nåtts under de senaste 10 åren när det gäller att bekämpa sjukdomar och utvinna proteinrik föda från billiga grödor, rapporterades det av WHO den 2 september till UNICEF:s styrelse. Enligt WHO finns det nu goda utsikter att inte bara hålla tillbaka utan också utrota malaria, yaws, smittkoppor och TBC. Framgångsrika aktioner har också gjorts mot trakom och spetälska.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund (SKV)

uppstod år 1931 och har utvecklats ur föreningen Frisinnade kvinnor, som bildades 1914. Det bygger på samarbete mellan olika åsiktsriktningar och har därvid alltid hävdat sin tro på kvinnornas särskilda uppgift för fredens sak och sin övertygelse att samhället måste omdanas till att motsvara även de kvinnliga medborgarnas behov.

SKV är sedan maj 1946 svensk sektion av Kvinnornas Demokratiska Världsförbund (KDV), som omfattar över 200 miljoner kvinnor i 80 länder. KDV och dess nationella organisationer kämpar för att vinna och praktiskt förverkliga kvinnornas rättigheter: rätt att rösta och att väljas, rätt till arbete, till lika lön för lika arbete och till befordran; rätt till undervisning och yrkesutbildning och till social trygghet för moder och barn.

KDV och dess nationella organisationer kämpar för att tillförsäkra alla barn ett lyckligt liv i trygghet; undervisning och goda bostäder, hälsovård, sund litteratur, goda fritidssysselsättningar. KDV vill samla all världens kvinnor oberoende av hemort, ras och livsåskådning till försvar av freden.

Tidningen

V I K V I N N O R

Redaktör och ansvarig utgiv.:
VALBORG SVENSSON

I redaktionskommittén:
SIGNE FREDHOLM
BIRGIT JANSSON

*

Utkommer med nio nr per år
Prenumerationspris per år 5 kr
Lösnummer 60 öre

Postgiro: 513 23. - Norrtulls-
gatan 5, 1/2 tr. Stockholm Va

SVENSKA KVINNORS
VÄNSTERFÖRBUND
Tel. 32 80 96

Tryckeri AB Plantryck, Sthlm, 1959